

Bochko G., Kudina O.

TEACHING LISTENING COMPREHENSION AT LESSONS OF GERMAN AS A SECOND FOREIGN LANGUAGE

This report is dedicated to elaboration and description of auditive exercises system in order to work with concrete lexical material in German as second foreign language.

The suggested four phases of audition training envisage preparatory listening and pronouncing phonetic exercises, extensive listening to audiotexts and dialogues on topics, carrying out laboratory tasks which include grammatical, lexical and speech auditive exercises as well as wide use of audiovisual means.

В.Стась

(Український інститут міжнародних відносин,
Київський національний університет ім.Т.Шевченка),

Г.Бочко

(Національний університет "Києво-Могилянська Ака-
демія", Україна)

РЕЦЕПЦІЯ РИТМУ НІМЕЦЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

При вивченні та засвоєнні іноземної мови треба враховувати ритмічну структуру художнього тексту з її прихованою стилістичною функцією, що несе в собі значеннєву інформацію. У процесі взаємодії різних мовних кодів (рідної та іноземних мов) сприймач спочатку декодує кількісні характеристики та множинні явища: напр., лінійні послідовності графічних знаків, складів, мовних тактів, синтагм, тональних структур та ін. і потім переводить їх у код змісту, "розшифровує" ритмічний авторський код.

Інтонація - компонент стилю, що співвідноситься з формальним ритмом, останній керує інтонаційною структурою не тільки в усному, але й у писемному мовленні. Наголос у всій своїй розмаїтості та мелодика української та німецької мов, як основні компоненти інтонації, мають багато спільних рис: напр., динамічний вільний

різномісний словесний наголос, акустичні структури-архетипи, ритмічні одиниці у перших акцентованих пам'ятках східних слов'ян, просодика германських мов, наявність головного та побічних наголосів у складному слові та ін. Усе це спонукає до думки, що український сприймач історично "підготовлений" до ре-цепції німецького тексту, насамперед художнього, бо природа його душі завжди прагнула до благозвучності та експресивної ритмічності, виразності думки.

Саме ритмо-інтонаційній структурі мови на початку ХХ ст. відводилося перше місце навіть у порівнянні з ідейним змістом представниками звукового аналізу у Німеччині та інших країнах Західної Європи. Власне ритмомелодична структура української мови вивела її на кінець ХІХ ст. на широку міжнародну арену.

В учбовому процесі вивчення іноземної мови ритм слід вивчати як окремий мовний рівень, допомагаючи сприймачеві використати усі психолінгвістичні природні ресурси своєї рідної мови.

Зважаючи на ієрархію художнього тексту як об'єкта читацької діяльності, варто, на наш погляд, спиратися на підготовчій стадії смислової інтерпретації художнього тексту на елементи форми, ритмічну структуру твору: аналіз поетичної милозвучності, "по-езії" звуків; вибір просторових рамок - синтагм, фраз, періодів як багатоступінчастих рамок реалізації ритмічних одиниць, у межах яких пульсує основна ритмічна одиниця - мовний такт; визначення місця логічних наголосів, розрізнення пауз, аналіз розділових знаків, визначення тональності специфічного рівня мелодики, то-нальних відтінків, аналіз темпу у межах фраз та періодів, ураху-вання специфіки образності поетичного слова, використання пар-титурних позначок, читання в особах.

V.Stas, G.Bochko

PERCEPTION OF THE GERMAN LITERARY TEXT RHYTHM IN A STUDYING PROCESS

The paper considers one of the most complicated and least investigated aspects in the foreign language teaching methodology - the process of the German literary text rhythm perception by a Ukrainian recipient. Having taken into account the specific features of the hierarchy of the literary text, the stylistic function of its rhythmic structure, some general characteristics of German and Ukrainian rhythmic and intonation patterns, the authors recommend on the first stage while interpreting the meaning of the literary text to start with

the stylistic formal elements and the author's rhythmic code which imply meaningful information.

М.Турчин, В.Турчин

(Прикарпатський університет ім.Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна)

ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ПОДОЛАННЯ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ НА ЛЕКСИЧНОМУ РІВНІ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

В результаті розходження норми, системи й узусу німецької та рідної мови важливого значення набуває врахування студентами семантики слів. Більшість помилок, які допускаються, викликані інтерференцією мов. Нашою метою є виявлення її типових випадків, спричинених певною частиною лексики німецької мови, що допоможе студентам не тільки подолати, але й попередити це негативне явище. Результати зіставного компонентного аналізу дадуть змогу викладачу з'ясувати, які навички потрібно закріпити, сформулювати заново, а які, що вже існують, можна застосувати в умовах мовленнєвої діяльності.

Відомо, що сучасні розвинуті мови репрезентовані досить значним фондом спільних слів. Це в основному терміни, створені на основі грецького і латинського мовного матеріалу. Багато слів цієї категорії стали загальноживаними словами, видозмінили свої значення. Слід зауважити, що словники не завжди відображають специфічні значення інтернаціональних слів у німецькій мові, тому й виникає негативний вплив рідної мови. Інтерференція мови може виникнути також і при зміні значень. Це явище пояснюється різною семантикою лексичних одиниць двох мов.

Перший тип інтерференції включає слова і їх значення, які співзвучні у двох мовах, але позначають семантичними диференційними ознаками різні предмети, явища, поняття, дії. Напр.: *Deputat* вживається в німецькій мові в значенні натуральна оплата (сільськогосподарського робітника). В українській мові слово не має нічого спільного зі значенням в німецькій. В рідній мові - депутат - особа, вибрана в законодавчий чи інший представницький орган; *Dramaturg* означає в німецькій мові завідувачий репертуарною (літературною) частиною театру, а в рідній - драматург, автор драматичних творів (*Dramatiker, Schauspieldichter*); *Konkurs* - в німецькій мові - банкрутство, а в рідній - змагання на премію, посаду (*Wettbewerb, Ausschreibung*).